

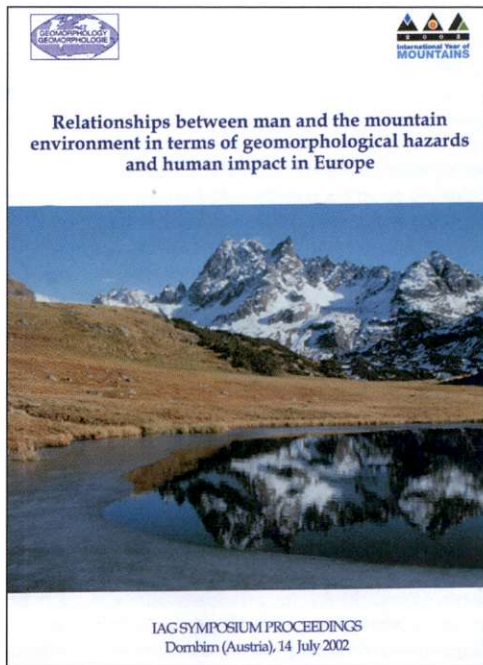
**SIMPOZIJ MEDNARODNE
GEOMORFOLOŠKE ZVEZE »ODNOSI MED
ČLOVEKOM IN GORSKIM OKOLJEM V LUČI
GEOMORFOLOŠKIH NEVARNOSTI IN
ČLOVEKOVIM VPLIVOM V EVROPI«
(DORNBIRN, AVSTRIJA, 14. JULIJ 2002)
Matija Zorn**

Mednarodna geomorfološka zveza (*International Association of Geomorphologists – IAG*) je ob mednarodnem letu gora 2002 organizirala nekaj simpozijev in delavnic na temo geomorfologije gora. V tem sklopu je 14. julija 2002 v mestu Dornbirn v zahodni Avstriji potekal simpozij z naslovom »*Relationships between man and the mountain environment in terms of geomorphological hazards and human impact in Europe*«. Prek sto udeležencev simpozija iz enaindvajsetih držav je poslušalo šest vabljenih predavanj in štiri izbrane referate, predstavljenih pa je bilo še devetindvajset posterjev.

Rdeča nit predstavitev je bila povezava med gorskim okoljem in človekom. Predstavljeni so bili novi pristopi in nove metodologije, ki jih uporabljajo strokovnjaki pri preučevanju ekstremnih naravnih pojavov. Potrebe po poselitvenih in industrijskih območjih so vedno večje tudi v gorskih predelih, kjer poteka gradnja pogosto na nevarnih območjih. Namen raziskav je zato opozoriti na možne nevarnosti preden se le-te pojavijo. Predstavljene so bile najnovejše metode in sredstva pri preučevanju pobočnih procesov. Predstavitve so se nanašale na vlogo geomorfologije pri preučevanju naravnih nesreč, na tehnike kartiranja ogroženih območij, na tehnike opazovanja pobočnih premikov, na alarmne sisteme in na človeški vpliv na pobočja. Povzetki referatov in posterjev so izšli v posebni publikaciji s kongresnim naslovom, ki sta jo uredila Lisa Borgati in Mauro Soldati.

Med predavanji naj izpostavim predavanje Antonia Cendrera in Juana Remonda o preučevanju prazgodovinskih, zgodovinskih in recentnih zemeljskih plazov v Španiji. Pri preučevanjih le-teh so ugotovili, da se je hitrost plazenja močno povečala pred okrog 5500 in pred okrog 200 leti. Prvi podatek sovpada z obdobjem neolitika, drugi pa s časom industrijske revolucije. V obeh obdobjih je prišlo do velikih sprememb pri rabi tal. Pri recentnih plazovih ugotavljajo korelacijo med pogostostjo zemeljskih plazov in socialno-ekonomsko aktivnostjo človeka, ki pospešuje procese in povzroča spremembe v geomorfem sistemu.

V severni Italiji so na podlagi ekstremnih vremenskih dogodkov in posledičnih pobočnih procesov v letih 1968, 1977, 1978, 1982, 1987 in 1994 izdelali predvideno zaporedje premikov na pobočjih. Predavanje Fabia Luina je bilo za Slovence zanimivo zaradi primerjave z dogodki v Logu pod Mangartom novembra 2000. Italijani so ugotovili, da se po 10–15 urah intenzivnega deževja, ko pade 10–11 % letnih padavin, pojavijo prvi pre-

miki na pobočjih (usadi). V dolinah s povirjem, manjšim od 20 km², se sprožijo prvi drobirski tokovi, ki prekinajo prometne povezave. Padavine do 24 ur vplivajo na 500–1000 km² velika povirja. Pride do poplav in povečane bočne erozije vodotokov. Število usadov se močno poveča, reaktivirajo se stari plazovi. Prekinjene so ceste in železniške povezave. Po 35–40 urnem deževju nastanejo naravne nesreče tudi v povirjih, večjih od 2000 km². Vodotoki poplavijo naselja, pojavijo se prvi podori. Nekaj dni po močnem deževju se sprožijo veliki zemeljski plazovi (z globino do 30 m). Do zamude pride zaradi litoloških posebnosti in višine talne vode.

Predstavitvam je sledil še diskusijski del, kjer je večina razpravljavcev menila, da je v zadnjih desetletjih prav človek tisti odločilni dejavnik (posredni ali neposredni), ki je s svojim poseganjem v gorska območja povzročil, da se je močno povečala ogroženost pred pobočnimi procesi.

**REGIONALNORAZVOJNI PROBLEMI
HRVAŠKE IN SOSEDNIH DRŽAV
(ZAGREB, 28.–30. 11. 2002)
Simon Kušar**

Problemi regionalnega razvoja postajajo čedalje pomembnejša strokovna in znanstvena tema. Vse države se trudijo uveljavljati skladnejši regionalni razvoj. Pri prepoznavanju regionalnih problemov igra